

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 91/2014-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. februára 2014 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť A. B., zastúpeného IURISTICO s. r. o., Advokátska kancelária, Štefánikova 26, Košice, konajúca prostredníctvom konateľ a advokáta Mgr. Radoslava Riga, LL. M., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb 62/2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. B o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. novembra 2013 doručená sťažnosť A. B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného IURISTICO s. r. o., Advokátska kancelária, Štefánikova 26, Košice, konajúca prostredníctvom konateľ a advokáta Mgr. Radoslava Riga, LL. M., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb 62/2013 (ďalej aj „namietané konanie“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že predmetom namietaného konania je rozhodovanie o návrhu sťažovateľa, ktorým sa domáha proti odporkyni peňažného plnenia s príslušenstvom z titulu zmluvy o dielo. Návrh na začatie konania bol okresnému súdu doručený 2. októbra 2012.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza: *«Dňa 19. decembra 2012 konajúci súd vydal platobný rozkaz, ktorý však bol pre nemožnosť doručenia v zmysle ustanovenia § 173 ods. 2 O. s. p. uznesením zo dňa 11. marca 2013 zrušený. Podaním zo dňa 10. apríla 2013 som konajúci súd prostredníctvom svojho právneho zástupcu naliehavo žiadal o čo možno najskorší termín pojednávania uvedomujúc si čím ďalej tým viac slabnúcu pravdepodobnosť miery uspokojenia žalovanej pohľadávky s ohľadom na vtom čase prebiehajúce zmeny v majetkovom i personálnom postavení žalovaného, ktoré som zároveň dával okresnému súdu do pozornosti. Nakoľko ani s odstupom jedného roka od začatia konania v skutkovo i právne nenáročnej veci súd vo veci nerozhodol a za obdobie ôsmich mesiacov od 11. marca 2013 - napriek mojej žiadosti zo dňa 10. apríla 2013 - neurobil žiaden procesne relevantný úkon, ani vec nepreradil do registra „Cb“, podal som dňa 18. septembra 2013 sťažnosť na prietahy predsedovi konajúceho súdu v zmysle ustanovení § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Prípisom zo dňa 9. októbra 2013, ktorý mi bol doručený dňa 15. októbra 2013, predseda Okresného súdu Košice II potvrdil, že moja sťažnosť je dôvodná a zároveň nariadil termín pojednávania na deň 18. novembra 2013. Konanie je toho času vedené pod sp. zn. 32 Cb 62/2013. ...*

V dôsledku stále pretrvávajúceho stavu právnej neistoty, som naďalej obmedzovaný v rozvoji svojej podnikateľskej činnosti, s ktorou je priamo spojená aj otázka nadobudnutia a udržania si materiálnej zložky podnikania - vo forme vymožitelnosti existujúcej pohľadávky. Namietaný pasívny prístup konajúceho súdu v konečnom dôsledku totiž v nemalej miere prispieva k celkovej nevymožitelnosti mojich práv. Tento záver je

opodstatnený nielen zo samej podstaty negatívneho účinku prietáhov v konaní na reálnu (ne)vymožiteľnosť práva, ale navyše aj s poukazom na okolnosti, že u žalovaného už dlhšie prebiehajú očividné procesy smerujúce k „umrtneniu“ spoločnosti - skrz zmien v jeho osobnom i majetkovom zastúpení na osoby fiktívne (vzhl'adom na obdobne pochybnú účasť aj v iných zadlžených spoločnostiach), na ktoré (okolnosti) som okresný súd opakovane upozorňoval... Za danej situácie nie je pre mňa postačujúcou nápravou konštatovanie predsedom okresného súdu, že v mojom konaní skutočne dochádza k prietahom.»

Sťažovateľ sa domáha aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 2 000 €, pričom tento svoj návrh odôvodňuje takto: „... v danom prípade dovŕšenie ochrany porušeného základného práva len vyslovením porušenia, prípadne uistenie sledovania plynulého priebehu ďalšieho konania predsedom súdu, nemôže byť adekvátne, a to aj pri zohľadnení zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru priznáva práve so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Tu zároveň poukazujem na cieľ primeraného finančného zadosťučinenia, ktorým je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).“

V písomnom podaní doručenom ústavnému súdu 21. novembra 2013 doplnil sťažovateľ svoju sťažnosť o informáciu, že pojednávanie nariadené na 18. november 2013 bolo odročené na neurčito. Podľa názoru sťažovateľa «Práve odročenie nariadeného pojednávania na „neurčito“ považujem za okolností môjho prípadu (bližšie popísaných aj v čl. IV. bod 6. ústavnej sťažnosti) - kedy nečinnosť okresného súdu má ďalekosiahle dôsledky majúce svoj výrazný dopad aj v mojej materiálnej zložke podnikania a celkovej nevymožiteľnosti existujúcej pohľadávky - za postup ústavne neakceptovateľný a navyše popierajúci akékoľvek moje nádeje na právne fungovanie súdnej moci v Slovenskej republike.».

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na prejednanie veci v primeranom čase podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR boli porušené v konaní Okresného súdu Košice Uvedenom pod sp. zn. 32 Cb/62/2013.

Okresnému súdu Košice II sa prikazuje, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 32 Cb/62/2013 konal bez zbytočných prieťahov.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 €, ktoré je Okresný súd Košice II povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Košice II je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 578,43 € na účet právneho zástupcu... do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd si v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti vyžiadal z okresného súdu príslušný spis a zároveň požiadal o vyjadrenie k sťažnosti. K sťažnosti sa vyjadril predseda okresného súdu v prípise sp. zn. 1 SprV 995/2013 zo 4. decembra 2013, v ktorom predložil ústavnému súdu tento prehľad procesných úkonov v namietanom konaní:

- „- dňa 2. 10. 2012 doručená žaloba žalobcu o zaplatenie 6.830 € s prísl.,*
- výzva na zaplatenie súdneho poplatku zo dňa 23. 11. 2012,*
- dňa 10. 12. 2012 zaplatený súdny poplatok za podanú žalobu,*
- platobný rozkaz zo dňa 19. 12. 2012,*
- uznesenie o zrušení platobného rozkazu zo dňa 11. 3. 2013 z dôvodu nemožnosti doručiť platobný rozkaz žalovanému,*
- dňa 10. 4. 2013 spis prevedený do registra Cb na prejednanie a rozhodnutie sudcovi Okresného súdu Košice II JUDr. Ladislavovi Hreňovi,*
- dňa 1. 10. 2013 nariadený termín pojednávania na 18. 11. 2013,*
- dňa 11. 11. 2013 oznámené zrušenie termínu pojednávania z dôvodu práceneschopnosti sudcu,*
- vo veci doteraz nie je právoplatne rozhodnuté.“*

Predseda okresného súdu v označenom prípise ďalej uviedol, že „S poukazom na vyššie uvedenú chronológiu vykonaných úkonov možno konštatovať, že v konaní došlo k preťahom od pridelenia veci do registra Cb do nariadenia pojednávania, posúdenie dôvodnosti preťahov nechávam na zváženie ústavnému súdu. Z uvedenej doby je ale podľa môjho názoru potrebné vyňať čerpanie dovolenky zákonným sudcom v trvaní 30 dní.

V tejto súvislosti pokladám za dôležité uviesť, že pojednávanie dňa 18. 11. 2013 bolo odročené z objektívneho dôvodu, vo veci konajúci sudca je od 7. 11. 2013 do súčasnosti práceneschopný, práceneschopnosť zákonného sudcu z dôvodu jej trvania zatiaľ neumožňuje orgánom riadenia a správy súdu vykonať v súlade so zákonom a rozvrhom práce opatrenia smerujúce k prerozdeleniu veci.

Zároveň pokladám za potrebné zdôrazniť, že aj keď v konaní došlo k preťahom, ktorých opodstatnenosť posúdi ústavný súd, ich trvanie v žiadnom prípade neodôvodňuje priznanie finančného zadosťučinenia.“.

Z vyžiadaného súdneho spisu sp. zn. 32 Cb 62/2013 ústavný súd zistil, že prehľad procesných úkonov poskytnutý predsedom okresného súdu zodpovedá obsahu spisu.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Sťažovateľ namieta, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb 62/2013 došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru,

pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

V súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Vychádzajúc zo svojich zistení uvedených v časti II tohto uznesenia, ústavný súd konštatuje, že v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci ide o konanie, ktoré do dňa predbežného prerokovania sťažnosti ústavným súdom trvá 16 mesiacov, pričom v jeho doterajšom priebehu sa vyskytli obdobia krátkodobej nečinnosti okresného súdu.

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch. Osobitne to platí o sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný a kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania [porovnaj § 120 ods. 1 a 4 Občianskeho súdneho poriadku (napr. IV. ÚS 147/04)].

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že doterajší postup okresného súdu v namietanom konaní je síce poznamenaný prieťahmi, avšak tieto nedosahujú takú intenzitu, že by ich bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

Nad rámec odôvodnenia tohto uznesenia ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že v prípade, ak bude okresný súd v ďalšom období v namietanom konaní bez relevantného dôvodu nečinný, resp. v ňom bude postupovať neefektívne, nič nebráni sťažovateľovi, aby opätovne podal sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou sa bude domáhať ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. februára 2014